

رهتوشه ازبکستان

سید محمود مرعشی نجفی

و امور دینی کویت، پروفیسور فان اس استاد برجسته کلام در آلمان، که اخیراً یک مجموعه پنج جلدی به نام تاریخ علم کلام به زبان آلمانی چاپ و منتشر ساخته است. همچنین آقای دکتر نصرالله مبشر الطرازی دانشمند و کتابشناس برجسته نسخه‌های خطی فارسی و ترکی در دارالکتب قاهره و استاد دانشگاه‌های مصر و آقای دکتر عابد رضا بیدار از هند.

صبح روز بعد با آقای دکتر عبیدالله اواتف از علمای برجسته آن کشور و دبیر همایش بخاری ملاقات نمودیم و ایشان از سفر هیئت ایرانی فوق‌العاده مسرور گردید و آن‌گاه برنامه همایش را به ما ارائه داد. ایشان قبلاً از این جانب یک دوره کتاب روضات الجنات مرحوم خوانساری درخواست کرده بود، که به ضمیمه یک دوره کتاب المسلسلات فی الاجازات - که دربرگیرنده اجازات کتبی مرحوم والد معظم (ره) از علمای امامیه و اهل سنت و زیدیه است - به ایشان هدیه نمودم. خبر این ملاقات را ایرنا از تاشکند چنین مخابره کرد:

«آیت‌الله واعظزاده خراسانی دبیر کل مجمع تقریب بین مذاهب اسلامی و حجت‌الاسلام و المسلمین مرعشی نجفی رئیس کتابخانه بزرگ آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره) که در تاشکند به سر می‌برند و نیز عبیدالله اواتف از علمای برجسته این کشور و دبیر کنگره بزرگداشت امام بخاری در دیدار با هم بر ضرورت تلاش برای دوستی و تفاهم بین مذاهب اسلامی تأکید کردند. آنها همچنین خواستار تلاش مشترک علمای ایران و ازبکستان برای معرفی مفاخر و دانشمندان بزرگ اسلامی به جهان شدند. رئیس کتابخانه بزرگ آیت‌الله مرعشی نجفی در

به همت سازمان علمی - فرهنگی یونسکو و دولت جمهوری ازبکستان و همکاری یک بنیاد خیریه در کویت، همایش بین‌المللی هزار و دویست و بیست و پنجمین سالگرد ولادت محدث بزرگ ابو عبدالله محمد بن اسماعیل بخاری مؤلف یکی از صحاح ششگانه اهل سنت، در روزهای اول و دوم آبان در شهر سمرقند در ازبکستان برگزار گردید. در این همایش بزرگ از برخی شخصیت‌های برجسته علمی، فرهنگی و مذهبی از کشورهای سوریه، مصر، اردن، کویت، یمن، لبنان، ترکیه، بنگلادش، آلمان، رومانی، هلند، روسیه، انگلستان، آمریکا، تاجیکستان، قرقیزستان و ... رسماً دعوت به عمل آمده بود. از ایران نیز از این جانب و آیت‌الله محمد واعظزاده خراسانی دعوت شده بود، که با هماهنگی‌های قبلی در روز چهارشنبه ۲۹ مهر از تهران عازم تاشکند شدیم. پس از دو ساعت و سی دقیقه پرواز، هواپیما در فرودگاه تاشکند به زمین نشست. در فرودگاه، آقای پاک‌آیین سفیر جمهوری اسلامی ایران و نیز حجت‌الاسلام و المسلمین اکبری رایزن فرهنگی سفارت و چند تن دیگر از کارکنان سفارت و نیز نمایندگان همایش از ما استقبال کردند و دقایقی بعد به هتل محل اقامت رهسپار شدیم. بعد از ظهر آن روز با دیگر میهمانان شرکت‌کننده در همایش آشنا شدیم؛ از جمله رئیس دانشگاه الازهر مصر، وزیر اوقاف

این دیدار آمادگی این کتابخانه را برای احیای آثار علمای اسلام اعلام کرد.»

بعد از ظهر آن روز به اتفاق میهمانان با هواپیما از تاشکند عازم سمرقند شدیم و پس از چهل دقیقه پرواز، هواپیما در فرودگاه سمرقند به زمین نشست. در فرودگاه، رهبر روحانی و امام جمعه شهر و نیز استاندار و مقامات رسمی از ما به گرمی استقبال نمودند. پس از طی مسافتی در هتل افراسیاب سمرقند اسکان داده شدیم و در همان هنگام نمایندگان رسانه‌های خبری آن کشور و نیز تعدادی از خبرنگاران خارجی با میهمانان همایش، به ویژه میهمانان ایرانی، مصاحبه کردند؛ از جمله شبکه ۱ و ۲ تلویزیون ازبکستان، که با این جانب مصاحبه کردند و درباره همایش و نیز جایگاه بخاری - که از بزرگان اهل سنت است - در کشور ما - که مرکز تشیع است - سؤالاتی نمودند و این جانب اظهار داشتم که پدر بزرگوام یکی از بنیانگذاران وحدت بین مذاهب بودند، زیرا ایشان از حدود هشتاد سال قبل تا آخرین روزهای زندگی خود ارتباط مستقیم با دیگر علمای اسلامی اعم از اهل سنت و زیدی و اسماعیلی برقرار ساخته بود و موفق شد چهارصد و پنجاه اجازه روایتی کتبی و شفاهی از آنان کسب نماید که حدود پنجاه اجازه آن مربوط به علمای اهل سنت است که بعضی از آنها مذبحه، یعنی متقابل است و آن بزرگوام از چندین طریق نقل حدیث در این اجازات را از امام بخاری کتباً داراست و این خود نشانه‌ای از نزدیکی علمای اسلامی است.

خبرنگار دیگری سؤال کرد: برگزاری همایش بخاری را چگونه ارزیابی می‌کنید و آیا اصولاً چنین همایشی نیاز است یا خیر؟ این جانب پاسخ دادم: بسیار به جاست، زیرا ما باید برای بزرگان و دانشمندان احترام خاص قائل شویم و نسل جدید خود را با زندگی پر بار آنان آشنا سازیم و مادر بیشتر کتابخانه‌های بزرگ کشور اسلامی خود آثار امام بخاری و دیگر آثار علمای اهل سنت را در اختیار داریم.

این مصاحبه‌ها در صفحات اول روزنامه‌ها و نیز در رأس اخبار تلویزیون ازبکستان قرار گرفت. روزنامه کثیرالانتشار ازبکستان، خلق سوزی یا سخن خلق، در صفحه اول خود در مورخ ۱۲۴ کتبر ۱۹۹۸، برابر با ۷۷/۸/۲ چنین نوشت:

«سید محمود مرعشی نجفی رئیس کتابخانه بزرگ آیت‌الله مرعشی نجفی در ایران گفت: سرزمین ایران و توران از قدیم‌الایام از گهواره‌های علم و دانش و فرهنگ و معرفت و هنر محسوب می‌شود. مجامع بین‌المللی خوب می‌دانند که این دو ملت چه شخصیت‌های بزرگواری را که در ترقی بشر سهم به‌سزایی داشته‌اند، تربیت نموده‌اند. احمد الفرغانی و بیرونی و فارابی و ابن سینا و رازی در ترقی علم و دانش جهانی سهم ویژه‌ای داشته‌اند و نیز نام محمد بن اسماعیل بخاری، سلطان علم حدیث را در ایران با احترام بر زبان می‌آورند و برای آثار آنان ارزش خاصی قائل‌اند. در کتابخانه بزرگ ما در قم نسخه‌های خطی بسیار نفیس و کهن از این دانشمندان بزرگ اسلامی وجود دارد که از ارزش و اعتبار بالایی برخوردارند. این‌که در کشور شما، ازبکستان، برای بخاری و احمد فرغانی همایش و گرامیداشت برپا می‌شود، کار بسیار شایسته و درخور ستایشی است، زیرا نسل امروز باید با دانشمندان بزرگ خود - که در حقیقت نیاکان آنها هستند - بیشتر آشنا شوند.»

به هر حال، صبح روز بعد در تالار اجتماعات هتل محل اقامت، همایش با تلاوت آیاتی از قرآن کریم آغاز شد، که در آن کشور تا کنون سابقه نداشته است که در آغاز مراسم رسمی قرآن تلاوت شود. پس از افتتاح جلسه به وسیله رئیس کمیته امور دینی کابینه وزرا - که ریاست همایش را برعهده داشت - به ترتیب معاون استانداری سمرقند، رئیس مرکز شرق‌شناسی، رئیس بنیاد الیقین کویت و رئیس دانشگاه الازهر مصر درباره زندگینامه و آثار بخاری مطالب خود را قرائت کردند. آنگاه رئیس همایش از این جانب دعوت کرد تا مقاله خود را ایراد نمایم.

این جانب مقاله خود را با عنوان «راویان و شیوخ شیعی بخاری» تدوین کرده بودم و به زبانهای عربی و انگلیسی و روسی و ازبکی قبلاً ترجمه شده و بین شرکت‌کنندگان توزیع گردید. این مقاله فوق‌العاده مورد استقبال قرار گرفت و مورد تشویق حضار قرار گرفتم.

غیر از این مقاله، این جانب فهرست توصیفی ۴۶۰ نسخه خطی از آثار منسوب به علمای سمرقند و بخارا و خوارزم را - که در این کتابخانه موجود است - در اختیار شرکت‌کنندگان در همایش قرار دادم، که این نیز فوق‌العاده مورد توجه مسئولان

همایش قرار گرفت.

پس از سخنان این جانب، آیت‌الله واعظزاده نیز مقاله خود را با عنوان «دراسة مقارنة بين صحيح البخاری و سائر الصحاح الستة» قرائت کردند.

پس از چند دقیقه استراحت مجدداً مراسم آغاز شد و تعدادی دیگر از میهمانان مقالات خود را ارائه نمودند و پس از آن به محل دفن امام بخاری - که در روستای «خَرْتَنگ» در بیست کیلومتری سمرقند قرار دارد - رهسپار شدیم. این محل به تازگی از سوی یونسکو و نیز دولت ازبکستان تعمیر اساسی شده است؛ به گونه‌ای که یک صحن بسیار بزرگ - که اطراف آن حجرات زیادی شبیه مدارس قدیمی در ایران است - و نیز یک مسجد بسیار بزرگ ساخته‌اند و مقبره بخاری - که بسیار مجلل و زیباست - در کنار صحن قرار گرفته است.

میهمانان مسلمان در همان مسجد در نماز جمعه شرکت کردند و امام جمعه شهر در خطبه‌ها از حضور میهمانان مسلمان کنگره در نماز جمعه تشکر کرد. آن‌گاه در مراسم نهار با حضور آقای اسلام کریم‌اف رئیس جمهوری ازبکستان شرکت کردیم و پس از آن رئیس جمهور با یکایک میهمانان صحبت کرد. با این جانب نیز درباره شرکت نمایندگان ایران و نحوه برگزاری همایش سؤال کرد، که پاسخهای لازم داده شد. پس از صرف نهار در مراسمی که در کنار قبر بخاری برگزار شد شرکت کردیم. نخست امام جمعه شهر مطالبی ایراد نمود و سپس رئیس جمهور با بسم‌الله سخنان خود را آغاز کرد و درباره اسلام و مسلمین و دانشمندان اسلام سخنانی ایراد کرد، که به گفته بعضی از حاضران چنین سخنرانی از رئیس جمهور ازبکستان سابقه نداشته است. از سوی دیگر، معمولاً در آغاز به کار این‌گونه مراسم در آن کشور موسیقی، رقص و ... جزء لاینفک است، ولی بحمدالله چنین وضعیتی مشاهده نگردید.

اسلام کریم‌اف در قسمتی از سخنانش چنین اظهار داشت:

«امروز روز مبارک و منوری است که در تاریخ کشور ما فراموش‌نشده است. امروز روز شاد نمودن روح جد بزرگوار ما حضرت امام بخاری در سرزمین مقدس و زادگاه اصلی آن دانشمند شریف است.

برادران عزیز! حضرت امام بخاری نه تنها از مفاخر ملت

آزبک، بلکه تمامی جهان اسلام است. زندگینامه آن شخصیت بزرگوار، نماد جسارت ملی و انسانی و اعتقاد ناگسستنی است. امام مسلم مؤلف صحیح - که در میان شش محدث دومین بود - به امام بخاری گفته بود: «ای استاد استادان، سلطان محدثان، طیب احادیث، اجازه دهید پای شما را بوسه زنم.» این خطاب نشانه احترام بی‌نهایت مسلمانان به یکدیگر است. هم‌میهن بزرگ ما، امام بخاری، برای بشر میراث معنوی بی‌نظیری باقی گذاشت که تاج گل این میراث کتاب الجامع الصحیح ایشان است که مسلمانان آن را با احترام خاص یاد می‌کنند.

حضار محترم! آشکار است که اندیشه اصلی دین اسلام کلمه «لااله الاالله و محمد رسول الله» است. تکرار این کلمه، در قلب هر مسلمانی ایمان جاری می‌سازد.»

به هر حال، مراسم ساعت چهار بعد از ظهر خاتمه یافت و پس از آن میهمانان را به بازدید از آثار تاریخی سمرقند بردند؛ از جمله رصدخانه الغ بیگ، نوه تیمور که شخصی دانشمند و صاحب تألیف بوده است، مجموعه شاه‌زننده و مجموعه ریگستان که یکی از زیباترین آثار تاریخی جهان را در خود جا داده است.

در این جا ذکر این نکته لازم است که شهرهای سمرقند و بخارا از همان آغاز از کانونهای بسیار مهم اسلامی به‌شمار می‌رفتند. کتابخانه‌های معروف سامانیان که تا سده چهارم هجری در بخارا پابرجا بود، از بزرگترین کتابخانه‌های جهان اسلام در آن روزگار به‌شمار می‌آمد. در عصر ایلخانیان مرکز علمی ماوراءالنهر از بخارا به سمرقند منتقل گردید. مجموعه شاه‌زننده در شمال شهر سمرقند بر روی تپه افراسیاب واقع شده و در برگیرنده یک مجموعه تاریخی عظیم، شامل مسجد، مدرسه، آرامگاه، خانقاه و ... است. آرامگاه تنی چند از دانشمندان و عارفان و شاهزادگان، از جمله قثم بن عباس، خواجه احمد، ترکا آقا، میر حسین بن تعلق، شیرین بکا آقا، استاد علیم، الغ سلطان بیگم، امیرزاده، تومان آقا، قاضی‌زاده رومی و ... در آن قرار گرفته است. برخی از آثار تاریخی مجموعه ریگستان عبارت‌اند از: مساجد عبدالداران، غار جاه، خواجه اسماعیل، نادر محمد دیوان بیگ، آرامگاه نه تن از حاکمان شیبانی و همسران آنان، مدرسه و آرامگاه ملک خانم، مسجد

جامع تیمور بی‌بی خانم، مدرسه معروف الغیگک نوه تیمور که حجره نورالدین جامی نیز در آن قرار گرفته و از نظر معماری و پیچیدگی عناصر آن، از بهترین کارهای آن عصر به‌شمار می‌رود، مدرسه شیردار که روبه‌روی مدرسه الغیگک واقع شده است، گور تیمور، خانقاه عبدی درون، مسجد کولکلتاش، آرامگاه بی‌بی خاتون.

یاد آور می‌شوم که با تلاش تنی چند از شیعیان مقیم سمرقند، از سال قبل ساختمان یک مسجد در حال احداث است و مراحل پایانی را می‌گذرانند. تنها روحانی شیعه سمرقند آقای م‌اعلی است که سالهاست در آن شهر اقامت دارد. شیعیان سمرقند حدود پنج‌هزار نفرند.

روز شنبه رأس ساعت هفت بامداد برای شرکت در همایش هزار و دوستمین سال رحلت احمد فرغانی، دانشمند ستاره‌شناس مشهور مسلمان، با یک هواپیمای اختصاصی عازم فرغانه شدیم. به هنگام ورود، در فرودگاه فرغانه مورد استقبال امام جمعه شهر و نیز استاندار و مقامات محلی قرار گرفتیم.

سپس از فرودگاه به محل اجلاس رهسپار شدیم. مراسم با تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید آغاز گردید. رئیس جلسه یکایک میهمانان ویژه این کنگره را برای سخنرانی فرا خواند؛ از جمله آقای پروفیسور رشدی راشد، دانشمند و ریاضیدان برجسته و مشهور مصری مقیم پاریس، و آقای دکتر عجب شیرزاده استاد نجوم دانشگاه تبریز و یکی از مسئولان رصدخانه مراغه.

به هنگام ظهر جلسه پایان یافت و پس از صرف نهار، از خرابه‌های قدیمی محل کار و اقامت فرغانی - که بر روی تپه‌ای بلند قرار گرفته - بازدید کردیم. این مجموعه را به تازگی از زیر خاک بیرون آورده‌اند، و سازمان یونسکو در نظر دارد که آن محل را مرمت کند. سپس در مراسم پرده‌برداری رئیس‌جمهور از تندیس احمد فرغانی شرکت کردیم. پس از مراسم و صرف شام مجدداً به فرودگاه فرغانه رفتیم و با هواپیمای ویژه به شهر تاشکند مراجعت نمودیم.

شب در هتل محل اقامت اسکان یافتیم و صبح روز بعد به ملاقات آقای پروفیسور مظفر خیرالله رئیس مرکز شرق‌شناسی ابوریحان بیرونی و آقای پروفیسور اورن‌بایف عضو هیئت علمی

آن مرکز رفتیم و درباره روند تدوین و چاپ فهرست نسخه‌های خطی انستیتو حمید سلیمان در شهر تاشکند - که دارای ۷۵۵۴ نسخه خطی فارسی و عربی و ترکی و ازبکی است و به تازگی از سوی دولت به مرکز شرق‌شناسی ابوریحان بیرونی منتقل گردیده است - مذاکره کردیم. طبق قرار رسمی با آن مرکز و این کتابخانه و با همکاری دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه ایران در نظر است فهرست نسخه‌های خطی چندین کتابخانه در جمهوریهای ازبکستان و تاجیکستان از سوی این کتابخانه تدوین و چاپ و منتشر گردد؛ از جمله فهرست نسخه‌های خطی حمید سلیمان در دو جلد که زیر چاپ است و فهرست نسخه‌های خطی فارسی مرکز شرق‌شناسی ابوریحان بیرونی که دارای بیش از هیجده هزار مجلد نسخه خطی است که در حال انجام است. همچنین جلد دوم فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه ملی تاجیکستان در شهر دوشنبه در حال آماده شدن است و نیز فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه رونقی در شهر سبز در ازبکستان و فهرست نسخه‌های خطی ایالت بدخشان در تاجیکستان که هر دو چاپ شده است. همچنین نسخه زیبای جهانگیر یا تذکره مطربی سمرقندی را - که آقای دکتر اسماعیل جان‌اف در تاشکند تصحیح و تحقیق کرده است - به ضمیمه کتاب سیاست مالی و پولی تیمور و سکه‌های آنان چاپ کردیم و در هنگام همایش در ازبکستان توزیع گردید.

در سه روز پایانی این سفر، بیشتر به بررسی نسخه‌های خطی موجود در کتابخانه مرکز شرق‌شناسی ابوریحان و کتابخانه حمید سلیمان پرداختم و در ظهر چهارشنبه ششم آبان در معیت آیت‌الله واعظزاده عازم تهران شدیم. نماینده کتابخانه برای پیگیری و تهیه فهرست نسخه‌های خطی در تاشکند ماند تا پس از انجام امور، رهسپار دوشنبه در تاجیکستان شود و کار فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه دوشنبه را نیز پیگیری نماید.

انستیتوی حمید سلیمان در سال ۱۹۷۸ م / ۱۳۵۶ ش تأسیس شده و پانزده هزار جلد کتاب در آن نگهداری می‌شود که ۷۵۵۴ مجلد آن خطی است. اولین رئیس این مرکز مرحوم حمید سلیمان متوفی سال ۱۹۷۸ م است که این مجموعه با تلاش پیگیر وی پایه‌گذاری گردید و به نام او نامگذاری شد. به تازگی به دستور دولت ازبکستان مجموعه نسخه‌های خطی آن به مرکز

۱۳. مهر و مشتری، فارسی، محمد عصام تبریزی، کتابت ۹۹۹ ق، به خط محمد بن مظفر، ۱۱۰ برگ، ۱۸×۱۰ سانتیمتر، شماره ۵۵.
۱۴. تذکرة السلطانی، فارسی، ملا واسع مدرّس، کتابت ۱۲۸۸ ق، به خط قاری میرزا محمد زاهد، ۱۵۴ برگ، ۲۶×۱۵ سانتیمتر، شماره ۶۸.
۱۵. تذکرة مقیم خانی، فارسی، منشی بن خواجه بقا یوسفی، کتابت ۱۳۲۴ ق، ۱۱۹ برگ، ۲۴×۱۵ سانتیمتر، شماره ۱۴۴.
۱۶. جوهر العلم، فارسی، مجهول، کتابت سده ۹ ق، ۶ برگ، ۲۵×۱۶ سانتیمتر، شماره ۸۰.
۱۷. دیوان حافظ شیرازی، کتابت ۸۹۰ ق، به خط نستعلیق سلطان علی قاینی، ۱۴۸ برگ، ۲۱×۱۲ سانتیمتر، شماره ۸۵.
۱۸. منتخب دیوان علیشیر نوائی، ازبکی، کتابت سده ۹ ق، به خط فرزند محمد تبریزی، ۱۶۶ برگ، ۲۴×۱۵ سانتیمتر، شماره ۹۸.
۱۹. دیوان جامی، فارسی، کتابت سده ۱۰ ق، ۲۷۰ برگ، ۲۳×۱۵ سانتیمتر، شماره ۱۰۱.
۲۰. کتاب مبین، ازبکی، ظهیرالدین محمد بابر، کتابت ۹۲۸ ق، ۱۴۷ برگ، ۱۸×۱۳ سانتیمتر، شماره ۱۰۳.
۲۱. تذکرة الشعراء، دولتشاه سمرقندی، کتابت اوایل سده ۹ ق، ۲۶۲ برگ، ۲۲×۱۳ سانتیمتر، شماره ۱۰۴.
۲۲. تاریخ جهانگیری، فارسی، مجهول، کتابت ۸۲۲ ق، ۱۲۳ برگ، ۲۵×۱۸ سانتیمتر، شماره ۱۱۹.
۲۳. تاریخ راقم، فارسی، میر سید شریف راقم سمرقندی، کتابت ۱۱۹۱ ق، به خط مؤلف، ۳۱۲ برگ، ۲۵×۱۵ سانتیمتر، شماره ۱۳۵.
۲۴. کشف الاسرار، عربی، مجهول، کتابت ۷۳۰ ق، به خط نسخ ابراهیم بن احمد عمر، ۲۴۴ برگ، ۲۹×۱۸ سانتیمتر، شماره ۱۶۶.
۲۵. تفسیر انوار التنزیل و اسرار التأویل، عربی، قاضی بیضاوی، کتابت ۷۷۳ ق، ۳۸۳ برگ، ۲۹×۲۲ سانتیمتر، شماره ۱۶۸.
۲۶. الکشاف، عربی، زمخشری، کتابت سده ۱۰ ق، ۱۷۰ برگ، ۲۵×۱۷ سانتیمتر، شماره ۱۷۳.
۲۷. حاشیه هدایه، عربی، عصام الدین، کتابت ۹۹۹ ق،

شرق شناسی ابوریحان بیرونی در تاشکند منتقل گردیده است. کتابخانه بزرگ آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) آهنگ آن دارد تا به معرفی نسخه های خطی موجود در دیگر کشورها - که در حال حاضر توان تهیه و چاپ فهرست نسخه های خطی خود را ندارند - پردازد. بحمد الله تا کنون چند جلد فهرست چاپ و منتشر ساخته است و فهرست نسخه های خطی این مرکز نیز در دو جلد تهیه و به زودی چاپ و منتشر خواهد شد.

اینک به معرفی تعدادی از نسخه های نفیس و کهن این انستیتو می پردازیم:

۱. خمسة المتخیزین، ازبکی، امیر علیشیر نوائی، کتابت سده ۹ ق، ۲۶ برگ، ۱۹×۱۱ سانتیمتر، شماره ۸/۳.
۲. رساله وفقیه، ازبکی، امیر علیشیر نوائی، کتابت سده ۹ ق، ۲۶ برگ، ۱۹×۱۱ سانتیمتر، شماره ۸/۴.
۳. شرح الرسالة الوضیعی، عربی، کتابت سده ۸ ق، خط نسخ، ۳۴ برگ، ۱۹×۱۲ سانتیمتر، شماره ۱۴/۱.
۴. نفحات الانس، عبدالرحمان جامی، فارسی، کتابت اواخر سده ۹ ق، ۳۴۲ برگ، ۲۴×۱۶ سانتیمتر، شماره ۳۱.
۵. منتخب دیوان تیرمه، ازبکی، امیر علیشیر نوائی، کتابت سده ۹ ق، ۹۴ برگ، ۲۲×۱۶ سانتیمتر، شماره ۱۸.
۶. رساله معما، سید حسین بن محمد حسینی، فارسی، کتابت سده ۱۰ ق، ۵۶ برگ، ۱۸×۱۲ سانتیمتر، شماره ۳۸/۱.
۷. رساله معما، عبدالرحمان جامی، فارسی، کتابت سده ۱۰ ق، ۳۶ برگ، ۱۸×۱۲ سانتیمتر، شماره ۳۸/۲.
۸. دیوان فغانی، فارسی، کتابت سده ۱۰ ق، ۲۲ برگ، ۲۰×۱۱ سانتیمتر، شماره ۴۱.
۹. رساله قانون، در موسیقی، فارسی، زین العابدین حسینی، کتابت سده ۹ ق، ۶۴ برگ، ۱۸×۱۱ سانتیمتر، شماره ۴۲.
۱۰. مخزن الاسرار و اسکندرنامة نظامی، فارسی، کتابت ۹۷۴ ق، به خط قطب الدین محمد کاتب، ۱۴۲ برگ، ۲۴×۱۶ سانتیمتر، شماره ۵۲.
۱۱. نفحات الانس، جامی، فارسی، کتابت اواخر سده ۹ ق، ۳۳۰ برگ، ۲۴×۱۴ سانتیمتر، شماره ۵۳.
۱۲. دیوان امیر خسرو دهلوی، کتابت ۹۶۸ ق، ۱۶۶ برگ، ۲۴×۱۵ سانتیمتر، شماره ۵۴.

۴۲. مجموعة على اكر حضرت عباس؟، فارسی، كتابت سده ۹ ق، برگ، ۷۹، ۱۱×۱۶ سانتيمتر، شماره ۵۹۵.
۴۳. مثنوى مولوى، كتابت ۶۷۲ ق، به خط محمدى، ۴۲۱ برگ، ۱۲×۲۲ سانتيمتر، شماره ۶۳۳.
۴۴. شرح الهداية، عربى، مجهول، كتابت ۹۷۴ ق، ۳۶۹ برگ، ۱۶×۲۷ سانتيمتر، شماره ۶۸۳.
۴۵. وقاية الرواية فى المسائل الهداية، عربى، عبيدالله بن مسعود، كتابت ۹۷۲ ق، به خط محمد رضا بن ملا محمد كوفى، ۲۲۰ برگ، ۱۸×۲۴ سانتيمتر، شماره ۶۸۴.
۴۶. ديوان حافظ، كتابت سده ۱۰ ق، ۱۲۴ برگ، ۱۳×۱۹، ۱/۴ سانتيمتر، شماره ۶۹۲.
۴۷. ديوان بنايى، فارسى، كتابت سده ۱۰ ق، ۶۳ برگ، ۱۴×۲۲ سانتيمتر، شماره ۶۹۳.
۴۸. شرح فوائد الضيائية، عربى، پير محمد بن عاشق التجار نسفى، كتابت ۹۹۰ ق، ۱۰ برگ، ۱۲×۱۹ سانتيمتر، شماره ۷۵۴/۲.
۴۹. الحسن و الحسين، عربى، شمس الدين محمد بن محمد بن محمد بن الجزارى، كتابت ۸۲۱ ق، ۱۰۶ برگ، ۱۲، ۱/۴×۲۰ سانتيمتر، شماره ۸۲۸.
۵۰. تحفة الاحرار، جامى، فارسى، كتابت ۹۹۸ ق، ۶۳ برگ، ۱۶×۲۶ سانتيمتر، شماره ۸۵۵.
۵۱. تذكرة بغراخان، ازبكى، احمد بن سعد الدين الازكاني، النمنگاني، كتابت ۱۱۹۲ ق، ۲۵۰ برگ، ۲۰×۳۲ سانتيمتر، شماره ۸۶۲.
۵۲. مجموعه، شامل اتوار حكمت يوسفى و لوايح و مونس الفقراى جامى و اشعار پراكنده، فارسى، كتابت ۹۱۹ ق، به خط محمد فاضل محمد، ۱۱۲ برگ، ۹، ۱/۴×۱۷ سانتيمتر، شماره ۸۷۷.
۵۳. نحو اللغة العربية، عربى، على بن شبلى، كتابت ۹۷۲ ق، ۴۳ برگ، ۱۳×۲۳ سانتيمتر، شماره ۸۷۹.
۵۴. كاشف المشكلات، فارسى، جلال الدين يوسف خافى، به خط ملا خال محمد، ۱۲۴ برگ، ۱۵×۲۵ سانتيمتر، شماره ۸۸۲.
۵۵. تاريخ كثيره، فارسى، مجهول، كتابت ۱۱۳۲ ق، ۲۹۱ برگ، ۱۳×۲۰ سانتيمتر، شماره ۸۹۹.
۵۶. عتيقة، عربى، محى الدين يحيى بن شرف النووى، كتابت

- ۱۴۱ برگ، ۱۲×۱۸ سانتيمتر، شماره ۱۷۶.
۲۸. شرح تلخيص المفتاح قزوينى، عربى، كتابت ۹۸۵ ق، ۲۶۲ برگ، ۱۷×۲۵ سانتيمتر، شماره ۱۷۷.
۲۹. وقاية الرواية فى المسائل الهداية، عربى، عبيدالله بن مسعود، كتابت ۹۶۰ ق، ۱۲۸ برگ، ۱۶×۲۵ سانتيمتر، شماره ۲۱۸.
۳۰. ديوان امير خسرو دهلوى، فارسى، كتابت سده ۹ ق، ۶ برگ، ۱۵×۲۵ سانتيمتر، شماره ۲۳۰.
۳۱. خوارزمخان كتابخانه سيدگى كتابلورى خطى، ازبكى، كتابت سده ۱۴ ق، ۲۵ برگ، ۲۱×۳۵ سانتيمتر، شماره ۲۶۹.
۳۲. تذكرة شعراى ازبک، ازبكى، موهنجان تاشفيق، ۱۴۴ برگ، ۱۷×۲۱ سانتيمتر، شماره ۲۷۱.
۳۳. شجرة خوارزمشاه، ازبكى، بيانى اين باباجان ابن الله بيردى توره اين ايلتوزار، كتابت ۱۳۳۲ ق، به خط محمد يوسف بيگ، ۵۱۷ برگ، ۲۲×۳۰ سانتيمتر، شماره ۲۷۴.
۳۴. مجموعه شامل خراجات دفترى خيوه مملكتى نينك حادثاتى، مخمسات و غزليات پراكنده و قرض دفترى، ازبكى، كتابت ۱۳۴۰ ق، ۳۱۲ برگ، ۱۷×۲۱ سانتيمتر، شماره ۲۸۰.
۳۵. مثنوى مولوى، كتابت ۹۰۰ ق، ۱۸۰ برگ، ۱۱، ۱/۴×۱۷ سانتيمتر، شماره ۳۱۰.
۳۶. ذكر طائفة من اهل بخارا، فارسى، مجهول، ۱۹۸ برگ، ۱۳×۲۰ سانتيمتر، شماره ۳۹۶.
۳۷. نگارستان، فارسى، ابن مؤمن الجوانى، كتابت ۷۳۵ ق، ۲۵۵ برگ، ۱۵×۲۲ سانتيمتر، شماره ۴۲۲.
۳۸. مجالس النفاث، ازبكى، عليشير نوائى، كتابت ۹۹۹ ق، به خط نستعليق استاد عنبرين زرین قلم، ۸۵ برگ، ۱۶×۲۳ سانتيمتر، شماره ۴۲۹.
۳۹. سير النبى، عربى، مجهول، كتابت ۸۶۱ ق، به خط شيخ محمد حاجى بن شيخ محمد، ۲۲۶ برگ، ۱۷×۲۴ سانتيمتر، شماره ۵۱۴.
۴۰. منتخب ديوان و تاريخ انبيا و حكما، ازبكى، عليشير نوائى، كتابت ۹۷۲ ق، ۴۷ برگ، ۲۲×۳۱ سانتيمتر، شماره ۵۳۳.
۴۱. فوائد الوافية، عربى، جامى، كتابت ۹۹۱ ق، به خط بابا ايشان، ۱۳۷ برگ، ۱۱، ۱/۴×۲۰ سانتيمتر، شماره ۵۹۰.

۷۳. النحو العربية، عربي، مجهول، كتاب ۷۳۶ ق، ۱۰۴ برگ، ۱۷×۱۳ سانتیمر، شماره ۱۴۲۰.
۷۴. فردوس الاقبال، ازبکی، مونس شیر محمد خوارزمی، کتابت سده ۱۳ ق، ۱۵۷ برگ، ۲۲×۳۴ سانتیمر، شماره ۱۴۹۵.
۷۵. خوارزم تاریخی، ازبکی، مجهول، کتابت سال ۱۹۰۵ م، ۱۰۲ برگ، ۱۹×۲۸ سانتیمر، شماره ۱۴۹۶.
۷۶. نقل من کتاب الشیوخ، فارسی، مجهول، ۴۳۸ برگ، ۱۳×۲۰ سانتیمر، شماره ۱۵۰۴.
۷۷. ذخیره خوارزمشاهی، فارسی، سید اسماعیل جرجانی، ۳۴۸ برگ، ۱۶×۲۵ سانتیمر، شماره ۱۵۶۰.
۷۸. مکتوبات یحیی میرزا، فارسی، ۴۷۸ برگ، ۱۲ $\frac{1}{4}$ ×۲۱ سانتیمر، شماره ۱۶۵۴.
۷۹. تفسیر شاهی، فارسی، شاه محمد بن عبد محمد بن سلطان علی، ۲۴۹ برگ، ۱۹×۳۱ سانتیمر، شماره ۱۶۸۵.
۸۰. اخلاق محسنی، فارسی، کتابت اواخر سده ۹ یا اوایل سده ۱۰ ق، ۱۴۸ برگ، ۱۶×۲۲ سانتیمر، شماره ۱۶۹۸.
۸۱. شجره، فارسی، مجهول، ۱۳ برگ، ۱۳×۲۱ سانتیمر، شماره ۱۷۶۷.
۸۲. الکشاف، زمخشری، عربی، کتابت ۷۳۱ ق، ۳۳۱ برگ، ۱۷×۲۵ سانتیمر، شماره ۱۷۸۸.
۸۳. شرح معارج النبوة، فارسی، مجهول، کتابت ۱۰۴۸ ق، ۱۲۵۴ برگ، ۱۷×۲۸ سانتیمر، شماره ۱۷۹۴.
۸۴. ملکه دانشمند، فارسی و ازبکی، مجهول، ۱۳۱ برگ، ۱۳×۱۹ سانتیمر، شماره ۱۸۱۳.
۸۵. جامع الرموز، فارسی، ۵۲۸ برگ، ۲۰×۳۱ سانتیمر، شماره ۱۸۱۸.
۸۶. نفعات الانس، جامی، فارسی، کتابت ۸۹۲ ق، این تاریخ از کاتب نسخه نیست و احتمالاً بعد از کتابت نوشته شده است، ۴۰۲ برگ، ۱۳×۲۳ سانتیمر، شماره ۱۸۲۸.
۸۷. لغتنامه، فارسی، جمال الدین حسن بن فخرالدین حسین انجو، کتابت ۱۲۶۷ ق، ۴۴۱ ص، ۱۵×۲۷ سانتیمر، شماره ۱۸۳۰.
۸۸. خمسة نظامی، فارسی، کتابت ۸۸۸ ق، ۲۱۰ برگ، ۱۷×۲۳ سانتیمر، شماره ۱۸۵۰.
- ۶۸۴ ق، ۲۲۴ برگ، ۱۷×۲۵ سانتیمر، شماره ۹۴۶.
۵۷. جامع الروایات، عربی، مجهول، کتابت ۹۳۰ ق، ۳۳۵ برگ، ۱۷×۲۵ سانتیمر، شماره ۹۴۷.
۵۸. طوابع، فارسی، شیخ عبدالله سیطای، کتابت ۷۳۵ ق، ۱۹۳ برگ، ۱۳×۱۸ سانتیمر، شماره ۹۴۹.
۵۹. دیوان عزیزالله حضوری قمی، فارسی، کتابت سده ۱۳ ق، ۵۹ برگ، ۱۴×۲۳ سانتیمر، شماره ۹۵۴.
۶۰. کلیلہ و دمنہ، فارسی، کتابت ۸۶۶ ق، ۳۹۶ برگ، ۱۲×۲۳ سانتیمر، شماره ۹۵۷.
۶۱. جامع الصغیر، عربی، حسام الدین عمر بخاری، کتابت ۹۸۹ ق، به خط میکائیل بن اسرائیل بن سعد، ۱۶۲ برگ، ۱۹×۲۳ سانتیمر، شماره ۱۰۲۷.
۶۲. تذکره الشهداء، فارسی، محمد حسین بن باقی بخاری، کتابت ۱۳۱۱ ق، ۲۵۸ برگ، ۲۵×۳۰ سانتیمر، شماره ۱۰۵۹.
۶۳. شرف السادات، فارسی، قاضی شهاب الدین دولت آبادی، ۹۶ برگ، ۱۵×۲۵ سانتیمر، شماره ۱۰۸۴.
۶۴. تفسیر زاهدی، فارسی، ابونصر احمد بن حسین سلیمانی نجاری، ۲۵۰ برگ، ۳۱×۴۶ سانتیمر، شماره ۱۲۲۵.
۶۵. تفسیر زاهدی، مجلد دیگر، ۲۵۹ برگ، ۳۱×۴۶ سانتیمر، شماره ۱۲۲۶.
۶۶. جواهر التفسیر، فارسی، کتابت ۹۹۹ ق، به خط سلطان محمد پاینده بخاری، ۳۹۱ برگ، ۱۸×۲۴ سانتیمر، شماره ۱۲۶۸.
۶۷. تفسیر عنایت الله شیخ بخاری، عربی، ۱۷۷ برگ، ۱۵×۲۵ سانتیمر، شماره ۱۳۰۸.
۶۸. غزلیات صنوبر، ازبکی، کتابت سده ۱۳ ق، ۱۲۶ برگ، ۱۵×۲۶ سانتیمر، شماره ۱۳۶۱.
۶۹. مثنوی مولوی، کتابت ۸۵۹ ق، ۱۹۷ برگ، ۱۶×۲۳ سانتیمر، شماره ۱۳۶۲.
۷۰. تحریر اقلیدس، عربی، ۱۲۰ برگ، ۱۲×۱۸ سانتیمر، شماره ۱۴۰۳.
۷۱. جواهرنامه سمرقندی، فارسی، ۱۰۱ برگ، ۱۳×۲۳ سانتیمر، شماره ۱۴۰۶.
۷۲. شاهنامه فردوسی، کتابت ۱۰۰۶ ق، ۳۶۴ برگ، ۱۸×۲۷ سانتیمر، شماره ۱۴۰۸.

۸۹. اشعار شعراى خوقند و تاشكند، فارسى، مجهول، ۱۹ برگ،
۲۵×۳۴ سانتيمتر، شماره ۱۸۷۵.
۹۰. محفل آرا، فارسى، برخوردار بن تركمان فراهى، كتابت
۱۲۴۷ ق، ۲۳۶ ص، ۱۵×۲۵ سانتيمتر، شماره ۱۸۷۹.
۹۱. شرح مثنوى معنوى، ازبكى، مجهول، ۱۷۶ ص، ۱۵×۲۶
سانتيمتر، شماره ۱۸۸۲.
۹۲. ديوان املاى بخارى، فارسى، كتابت ۱۱۷۹ ق،
۲۳۹ ص، ۱۲×۱۸ $\frac{1}{4}$ سانتيمتر، شماره ۱۹۳۱.
۹۳. قصص الانبياء، فارسى، مجهول، ۶۲۸ ص، ۳۱×۴۲ سانتيمتر،
شماره ۱۹۳۳.
۹۴. تاريخ كثيره، فارسى، مجهول، ۱۸۷ ص، ۱۵×۲۵ سانتيمتر،
شماره ۱۹۳۵.
۹۵. معرفه المذاهب، عربى، مجهول، ۲۱۹ ص، ۱۲×۱۹ سانتيمتر،
شماره ۲۱۱۰.
۹۶. جواهر التفسير، فارسى، كتابت ۸۹۷ ق، ۳۶۷ ص، ۱۸×۲۸
سانتيمتر، شماره ۲۱۱۳.
۹۷. مجمع الروايات، ازبكى، مجهول، ۱۵۷ ص، ۱۴×۲۶
سانتيمتر، شماره ۲۱۱۱.
۹۸. حقائق العلوم و رساله علم التفسير، عربى، مجهول، ۳۱ ص،
۱۷×۳۱ سانتيمتر، شماره ۲۲۹۸.
۹۹. مجمع البحرين، عربى، كتابت ۷۶۱ ق، ۱۸۸ ص، ۱۵×۲۰
سانتيمتر، شماره ۲۳۰۲.
۱۰۰. مناقب محمد (ص)، ازبكى، مجهول، كتابت سده ۱۳ ق،
۱۱۹ ص، ۱۵×۲۶ سانتيمتر، شماره ۲۳۲۵.
۱۰۱. مجموعه انام، فارسى، مجهول، كتابت ۹۵۹ ق، ۷۲ ص،
۱۶×۲۴ سانتيمتر، شماره ۲۳۲۸.
۱۰۲. حيرت الابراء، ازبكى، امير عليشير نوائى، كتابت ۱۲۸۴ ق،
۱۴۱ ص، ۱۲×۲۰ سانتيمتر، شماره ۲۳۳۱.
۱۰۳. جامع المعلومات، عربى، عبدالله بن خواجه عارف بخارى،
۲۳۹ ص، ۱۹×۲۳ سانتيمتر، شماره ۲۳۳۵.
۱۰۴. روضه الاحباب، فارسى، عطاء الله بن فضل الله حسينى،
كتابت ۹۷۸ ق، ۳۲۴ ص، ۱۷×۲۴ سانتيمتر، شماره ۲۴۰۱.
۱۰۵. الهداى، عربى، عبدالقدس سلطان، كتابت ۹۹۷ ق،
۴۰۱ ص، ۱۶×۲۴ سانتيمتر، شماره ۲۴۰۸.
۱۰۶. مختار الاختيار، عربى، اختيار الدين بن غياث الدين الحسينى،
كتابت ۱۰۱۹ ق، ۱۴۲ ص، ۱۶×۲۵ سانتيمتر، شماره ۲۴۱۹.
۱۰۷. منتخب من تفسير الكاشفى، عربى و فارسى، يعقوب بن عثمان
بن محمود بن محمد الغزنوى، ۱۷۱ ص، ۱۴×۳۱ سانتيمتر،
شماره ۲۴۳۸.
۱۰۸. الهداى فى شرح البدايه، عربى، ابوالكشاف شيخ محمد
العلوى، كتابت ۷۷۰ ق، ۳۴۳ ص، ۱۶×۲۷ سانتيمتر، شماره
۲۴۹۵.
۱۰۹. قنديه، فارسى، مجهول، ۱۱۰ ص، ۱۴×۲۴ سانتيمتر، شماره
۲۵۷۰.
۱۱۰. منتخب ديوان نوائى، ازبكى، كتابت ۸۹۰ ق، ۱۵۲ ص،
۱۵×۲۶ سانتيمتر، شماره ۲۷۱۲.
۱۱۱. مشكوه المصاييح، عربى، كتابت ۷۳۷ ق، ۳۸۶ ص، ۱۶×۳۰
سانتيمتر، شماره ۲۷۹۳.
۱۱۲. خزانه المتقين، عربى، قاضى شال، كتابت او اخر سده ۸ يا
او ايل سده ۹ ق، ۱۱۰ ص، ۲۰×۳۲ سانتيمتر، شماره ۲۹۱۷.
۱۱۳. زينه الارواح و رساله شبستان، فارسى، مجهول، كتابت
۷۹۰ ق، ۱۷۸ ص، ۱۱×۱۷ سانتيمتر، شماره ۲۹۸۶.
۱۱۴. مجمع الاحاديث، عربى، محمد بن محمد بن الجزرى، كتابت
۸۲۱ ق، ۱۵۷ ص، ۱۲ $\frac{1}{4}$ ×۲۰ سانتيمتر، شماره ۳۳۷۷.
۱۱۵. التلويح الى كشف حقائق التنقيح، عربى، كتابت ۷۵۸ ق،
۳۸۶ ص، ۱۰×۲۱ سانتيمتر، شماره ۳۹۳۷.
۱۱۶. جواهر التفسير، فارسى، كتابت ۹۹۴ ق، ۴۳۱ ص، ۱۳ $\frac{1}{4}$ ×۲۳ $\frac{1}{4}$
سانتيمتر، شماره ۴۱۳۱.
۱۱۷. قواعد تفسير الكشاف، عربى، مجهول، ۲۳۸ ص، ۱۲×۲۰
سانتيمتر، شماره ۴۳۰۳.
۱۱۸. اصول التفسير، عربى، مجهول، ۶۸ ص، ۱۹×۲۵ سانتيمتر،
شماره ۴۴۹۲.
۱۱۹. مختار الاختيار، فارسى، اختيار بن غياث الدين حسينى، كتابت
۹۵ ق، ۹۵ ص، ۱۸×۲۴ سانتيمتر، شماره ۴۶۷۴.
۱۲۰. اخلاق علايى، فارسى، محمد علايى، ۳۲۰ ص،
۱۳×۲۰ سانتيمتر، شماره ۴۷۹۷.
۱۲۱. مفرد القرآن، عربى، مجهول، ۱۶۶ ص، ۱۵×۲۵ $\frac{1}{4}$ سانتيمتر،
شماره ۴۸۰۰.

۱۲۲. تاریخ وجیز، فارسی، کتابت ۱۲۷۶ ق، ۱۴۴ ص، ۱۵×۲۵ سانتیمتر، شماره ۴۸۰۱.
۱۲۳. عقائد عضدیة، عربی، کتابت ۹۴۴ ق، ۴۰۷ ص، ۱۷×۲۷ سانتیمتر، شماره ۴۸۰۲.
۱۲۴. مکتوبات فارسی، مجهول، ۱۲۶ ص، ۱۵×۲۶ سانتیمتر، شماره ۴۹۹۲.
۱۲۵. انوار التنزیل بیضاوضی، عربی، جلد اول، کتابت ۹۸۶ ق، ۳۲۴ ص، ۱۲×۲۲ سانتیمتر، شماره ۴۹۹۵.
۱۲۶. انوار التنزیل، جلد دوم، کتابت ۹۷۳ ق، ۲۹۳ ص، ۱۲×۲۲ سانتیمتر، شماره ۴۹۹۶.
۱۲۷. مجموعه چند رساله از جمله: رساله الشریعة، کتابت ۹۷۱ ق، ۱۳۹ ص، ۱۱×۱۷ سانتیمتر، شماره ۵۱۵۲.
۱۲۸. لویح جامی، فارسی و عربی، کتابت ۹۷۸ ق، ۳۰۰ ص، ۱۵×۲۵ سانتیمتر، شماره ۵۴۹۱.
۱۲۹. الکتاب فی النحو، عربی، کتابت ۷۳۴ ق، ۱۳×۱۷ سانتیمتر، شماره ۵۸۰۹. این نسخه متأسفانه در این گنجینه موجود نیست و نام آن را از دفتر دستنویس این کتابخانه یافتیم.
۱۳۰. رساله ملاحان، عربی، کتابت ۸۵۷ ق، ۱۲۸ ص، ۲۰×۳۰ سانتیمتر، شماره ۶۵۱۶.
۱۳۱. تصنیفات شاعران جاووزبان، فارسی، قاری فتح‌الله، کتابت ۱۳۲۸ ق، ۳۶ ص، ۱۲×۲۰ سانتیمتر، شماره ۲۹۵۹.
۱۳۲. الخلاصة، عربی، مجهول، کتابت ۹۷۷ ق، ۳۱۶ ص، ۱۹×۲۵ سانتیمتر، شماره ۳۰۱۷.
۱۳۳. اخبار الفقهاء، عربی، مجهول، کتابت ۷۷۷ ق، ۱۹۸ ص، ۱۶×۲۶ سانتیمتر، شماره ۳۱۰۶.
۱۳۴. تذکرة بغراخان، فارسی و عربی، احمد بن سعدالدين ارگانی، نمنگانی، کتابت ۱۱۱۸ ق، ۳۵۸ ص، ۱۸×۲۴ سانتیمتر، شماره ۳۴۰۴.
۱۳۵. احادیث صحیحة، فارسی، مجهول، کتابت ۱۲۹۵ ق، ۱۴۲ ص، ۱۴×۲۶ سانتیمتر، شماره ۳۴۵۱.
۱۳۶. مجمع الاحادیث، به عربی و فارسی، مجهول، ۱۱×۱۸ سانتیمتر، شماره ۳۵۳۳.
۱۳۷. تعریف البلاد، فارسی، مجهول، کتابت ۱۲۸۴ ق، ۱۵۳ ص، ۱۳×۲۰ سانتیمتر، شماره ۳۶۸۵.
۱۳۸. جامع الرموز، عربی، شمس‌الدين محمد قهستانی، کتابت ۱۲۲۹ ق، ۶۵۵ ص، ۱۴×۲۶ سانتیمتر، شماره ۳۸۵۶.
۱۳۹. صلوات الاسلام، عربی و فارسی، مجهول، کتابت ۱۲۵۹ ق، ۷۰ ص، ۱۷×۲۰ سانتیمتر، شماره ۳۹۰۸.
۱۴۰. سر الکشاف، عربی، مجهول، کتابت سال ۱۲۵۰ ق، ۲۵۰ ص، ۱۲×۲۰ سانتیمتر، شماره ۳۹۰۹.
۱۴۱. مجموع سلطانی، فارسی، مجهول، کتابت ۱۲۹۴ ق، ۱۱۶ ص، ۱۵×۲۶ سانتیمتر، شماره ۴۰۱۳.